

Latweeschu Uwises.

Ur augstas Geweschanas = Kommissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 41. Zettortdeenâ 9tâ Oktober 1824.

No Z e l g a w a s.

Muhfu Kursemmes basnizas teefa, kas taggad ruddens reisê pilnigi fanahkusi, diwi jaunus mahzitajus eefwehtijusi. Papreeksch schee diwi jauni Deewa kalpi un wehl trihs zitti diwejas deenas, prohti 25tâ un 27tâ September mehnescha deenâ tappe pahrklausiti, moi irr pareisi mahziti, un moi sinu wissu, kas pee derrigas un augligas mahzitaja ammata uskohpschanas irr wajjaga, un kad pareisi few par gohdu, teem basnizas preekschneekem par preeku us wissahm jautaschanahm atbildeja, tad basnizas teefa spreede winnus zeenigus effam mahzitaju ammatu usneimt. Tee wahrdi scho peezu jaunu Deewa kalpu irr: Konradi, Muschizki, Katterfeld, Berger un Brasche. Lai nu Deews winneem palihds dauds swehtibas sehklas isseht un arri dauds labbus auglus sawas strahdaschanas eeksch sawahm draudsehm redseht; lai Deews winnus arri pasarga no tahs leelas nelaimes, ka winnu no Deewa likta wirfneeziba, prohti ta augsta basnizas teefa un winnu prahwesti, ne kad ar winnu Latweeschu un Wahzu ammata uskohpschanu ne buhtu ar meeru. — Ka winni sawus darbus ne ar firds nopuhtem, bet ar lihgsnu drohschu firdi warretu pastrahdabt.

* No S a k k e s (Sakkenhausen),
13tâ September.

Daudsreis zilweks patz wainigs, ka behdâs kluhst; daschs tihschi, jebchu to sinnadams, daschs netihfschi, zaur nesinmaschanu un neprah-tibu. Labbi tam, kas zaur zitta nelaimi leek mahzitees! winsch warrehs no dauds launa isfargatees. Tahdâ sinâ es teem scho awischi lassitajeem gribbu isstahstih, kas pee mums Seemuppes nowaddâ tanni isgahjuschá mehnesi notikke. Tur zitteem fainneekem usgahje ta

fehrga pee gohwju lohpeem, fo leesu sauz, fur tas lohps drihs nosprahgst un leesa tohp affins pilna atrasta. Tas notikke tahdâ laikâ, fur tee lohpi trekni irr un dascheem schehl bija par to; tee kahwe tohs fassimmuschus un ehde no tahs galkas. Geksch tahm mahjahm, fur tee kauti lohpi jau us paschu sprahgschanu bijuschi, fur ta fainneeze ahtri nomirre un pee winnas meefas rahdijahs melnas tules jeb puhtes. Diwi deenas pehz tam winnas wezzakais dehls, jauns puifis no 26 gaddeem, nomirre un tam firmam fainneekam bija ar affarahm dirvus ja glabba. Zittâs mahjâs, fur pee slimmibas eefahkuma bija kawuschi, tik ahtri to nelaimi ne mannija bet ne ilgi, tad tam gohdigam fainneekam arridsan bija ja eet nohst, pirnis to ahrti warreja dabbuht. Ir pee winna schihs melnas tules, un wehl lauku fargs irr flims, kas winnam tohs nosprahguschus lohpus bija dihradis, jebchu daktera kungs schim lauku fargam tahs melnas puhtes isgreesis un ahderi islaidis, zaur fo arridsan weens no ta fainneeka dehleem tappe isglabhts. No ta redsams, kâ schi nelaimi peelihp. Tappehz slimmu lohpu tulihst ja atschkirr no teem zitteem, un kad winsch nosprahgst, winnu labbi dsilli seminê ja eerohf ar wissu ahdu; jo labbaki to ahdu paspehleht, ne kâ zilweku nokaut.

Up to paschu laiku muhsu uppê noslihke jauns un sihrs puifis no 19 gaddeem, gohdiga buhmeistera dehls un darba beedris, preeksch sawa tehwa azzim. Schis eeschahwahs uhdeni to dehlu glabht, un tai paschâ bedrê eekritte. Winsch aisturreja mutti un deggonu, redseja to fillu debbesi, dsirdeja tohs laudis runmajam, bet ne warreja istapt. Tad draugs winnam kahrtu peeschahwe un winsch tappe isglabhts. Ilgi tas nu bija, ka laiwu mekleja un to dehlu iswille. Pa sebbi pehz wiss labs darbs pee

winna bija. Pee ta es esnu redsejis, ka ir prahīgi wihi wehl ne proht, kà ar tahdu noslihtfuschu zilweku jadarra, ka winnu ar Deewa paligu warr list atdsihwoht. Paprecksch tahdu zilweku ar prahtu ja isiwelk no uhdens, ka winnu ne eewaino jeb ka ta galwa ne farrabs us semni. Jo tahdu zilweku augschpehdu zelt jeb us semni wahrtht, tas irr winnu tihschi no-kaut. Wet winnu tulih ja nefs istabà, bet tà ka ta galwa ne tohp nolaiста, drahnas pamasam ar greeschanas ja nonemim, winnu gultà filti ja apsedj un ar willainu filtu drahnu ja bersch, un tik ahtri, kà warr, ahderi ja islaisch. Tad arri wannà ar remdenu uhdeni ar prahtu ja masga un atkal ar filtahm drahnahm ja bersch — arridsan ar suffeleem appaksch pehdas. Ja tad tas laimojahs, ka winsch sah atdsihwoht, tad lehnam ar filtahm drahnahm winnu ja fildina un ar spalwi un elju winnam to mutti wajaga istihriht un stubbinaht, ka winsch to uhdeni isplauj. Tà darrait, kad juhs kahdu ahrsti tik driht ne warrat dabuht, un kahds precks, ja warretut kahdu glahbt!

Hesselberg,
Sakku mahzitais.

• No Sehlpils un Sunnakstes,
17tā September mehnescha deenā.

Geksch schahm kirspehlehim isgahjuscha mehnesi dirwas mahjas zaur pehrkoni nobehge. Kad ta nelainne Wischkenanos, Masz-Sunnakstes dallā, notikke, pats mahzitais bij klahbt, stubbinadams lautinus us palihdsibu. Wissas leetas tappe isglahbtas, ir dauds balku no ug-guns israuti un tà dasch mahnutizigs pahrllezinahts, ka ir tahdu uggumi warroht apdschst, kas no pehrkona gaisa zehlahs. Tikkai ta dsihwojama ehka ween pohsta gabje. Atkal pehz neddelas nodegge Dekmer mahjas Sehlpils pagastā. Sibbens zaur walkeem lohgeem spehre, wofite weenu meitu no 22 gaddeem, eewainoja arridsan to jaunu fainneeku, kas zeeschi flins gulleja un pehz atkal, gohds Deewam, wessels palikke. Abbas mahjas tohp atkal no pagasteem zeltas. Itt wehlejama leeta buhtu, kad wehtra zeltahs, ka tohgus un durwis aistaitu, ka wihrischti pee laika no lauku darbeem us

mahjahm steigtohs, kur daschdeen tikkai kahda wezza seewa un behrni mahjas paleek, un ka, pehz semnes likkumeem, teescham isweenas mahjas kekis taptu turrehts, ar ko warretu strahdaht un ar ko warretu wajadsiga weeta paliga nahkt. Abbas mahjas kasinn buhtu isglahbtas fluischas, buhtu treppes, kekis un zittas leetas pascha eefahkumā klahbt bijuschas. Kur wajadsigas leetas newaid klahbt, tur ir leels pulks strahdneeku ne ko warr palihdschst.

Wehl mehš ar preeku peeminnam, ka muhsu mallā labbiba itt labbi isdewusees. No kahpareem, kas pehrn ir muhsu mallā meeschds leelu skahdi darrija, ne ko ne dsirdam, un fantschu mehš no rudsu-kappa tikkai weenu puhru isfullam, mehš tomehr ar seemas kà ar wassara sehju warram scho gabb ar meeru buht un Deewu par ruddens swehtibu preezigi teikt. — Teem meddineekeem ta gan buhs patihkama sinna, ka arridsan wahzsemnes bree-schi muhsu meschds sah rastees. Masz-Sunnakstes meschā, tà dsirdam, 2 breechi schauti ko wahzisti Daminhirsche fauz, un wehl feschti palikfuschti. Schee breechi masaki, kà tee leeli wahzsemnes breechi, un leelaki kà stinas. Wassarā teem irr farkana spalwa un seemā pellehka. Prohti schee breechi kasinn no Leischu semnes no kahda kunga swehru dahria isbehguschti, pee muas pahrskrehje un waislojahs, wiswairak kad isgahjuschas seemas ne mas bahrgas, bet, kà wahzsemnes seemas, lehnas un mihtstas bijuschas.

• No Jaunelgawas aprinka,
20tā September.

Wassara pahrgahju, un ruddena baggati augli nokohyti, nu tadehl schē isstahstisim, kà schinni mallā scho laiku pahrsihwojuschi. Wassara bija auksta un dauds leetus tannit paschā redsejam. No pufs August mehnescha lihds pufs Septembri lohiti faufs un filts laifs bija, un wehl falnas ne mannijam, kas pawassarā lihds pascheem Jahneem rahdijahs, un weetahm rudsu seedus un wissur sahles augumu maitaja, ko dauds masak schinni gaddā plahwuschti, ne kà pehrn. Pulks wahrpū tikkai lihds puffed ar graudeem pilbitas bija; smil-

gas un lahtschausas arri ne truhke, un tadehl scho gadd — jebfchu muhsu rudsi falmös labbi stahweja, no muhsu rihjahm dauds masaf dab-bujam, ne kà zitteem gaddeem. Dahrst wissur dibki bija no ahboleem, bumbeheem un kesbeheem, bet ar jo leelu preeku warrejam usskatitees us sawecim wassarajeem un limeem, kas wissur lohti labbi bij isdewuschees. — Pehr-foni gan retti usgahje, bet tomehr daschä mallä stahbes darrija; 20tā Zuhni tas eespehre weenas mahjās Zaubes muischas pagasti, no schkehle masu gabbaliau no skursina, nositte weenu kufnä stahwedamu meitu un apgahje divi zittas, kas preekschnammā stahweja. Weenai ne kas ne kaiteja, bet ohtrai tappe weena azs aisgrahbta, kas winnai aisritte, un kurras wahku wehl taggadin ne spehj at-darriht, jebfchu winnai labba daktera paligs ne truhke. No wisseem zitteem istabā sagahju-scheem mahju laudim ne weens ne tappe eewainohs, kà tikfai weens pee krahsna sehbedams puifis, kas wesselu neddelu pawissam kurlis bija, bet nu atkal isahrstehs irr. Leelā Salwā wehju sudmallahm weens spahrns zaur pehr-foni nosists. 21mā Zuhli nodegga zaur pehr-foni weenas mahjas appafsch masas Sunnaf-stes un 9tā Zuhli zittas appafsch Shehpils, fur arri weens zilweks eewainohs flüe. 26tā August mehnescha deenā usgahje bahrgs pehr-fons ar stipru leetu pahr Nerretu, fur weenas mahjās flehti eespehre, kas nodegga, bet no kurras zaur labbu zilweku ahtru un drohsch-prahstigu paligu dauds leetas isgalahbtas tappe. Pirmā Septembera deenā Ahrischkös (Leischös pee Jsemuischas rohbescha) weena wahzu froh-dsineeka mahsa zaur pehrfoni tappe nosista. Tas pats pehrkohns aiswillkabs us Diggeraju, fur semneeku rihjas nodebsinaja, un paschā waffarā prett pulksten 10 stipra krussa kritte, kas weetahm wassarajus un tohs apsehtus rud-su laufus apstahdeja.

No zitteem notiffumeem japeemim, ka weens isbehdsis refruhts, kas ilgi pa scho ap-riaki apfahrt wasajees, un dauds blehdibas darrijs, pehdigi fanemts un Jaunselgawas zeetumā celifts tappe. Par ihfu laifu winsch të atkal ispruffe. Kasaki tappe isubhtiti winnu

mefleht. Gfkschnu muischas meschā tee tam usgahje un divi reisē winnu sagrahbj, weens no preekschas, ohtrs pee apfakles no pakkalas. Tanni paschā azzunnirli israuj schis blehdis tam preekschajam Kasakam pistoli no johstas, un teescham gribbedams papreekschu atswabbi-natees no sawa pakkaleja prettineeka, schauj winsch un trahpa few paschu, kà ka us weetas bes dsiwibas paleek. Schahweens bija winnam zaur kattu gahjis, un tam pakkalejam, winnu pee apfakles turredamam Kasakam, pirkstus druzim eewainojis.

• No D o h r b e s ,

23schā deenā ruddens mehnescha.

Dauds nowaddi us muhsu puiffi scho rudde-ni ar jaumu Deewa rihksti peemefleti tohp. Daschadi tahri leelā pulkā radduschees, kas to neiskultu labbibu kaudses un schkuhnös pahrliekam faehd, wiswairaf puhns. Graudi rohnahs eefsch wahrpahm widdit nokohsti, un kad full, tad istabas plahns nudf ween no tahrpeem. Schee tahri ne wiffi weenadi, tas leelais pulks irr pahri pahp pufszolli gari, bruhni, ar leelu appalu galwu, zitti jo mast. Taggadin tee til dauds stahdi wairs ne darra, jo tahs aukstas naktis un ta krussa, kas scho-deen preeksch neddelas nokritte, tohs pee kau-dschim maitajuschas. Tomehr fadsird, ka schkuhnös wehl effohd atrohnam. Ja kahds labprahstigs lassitais warretu kahdu padohmu awises pasneegt, kà schee tahri isdeldejami, tad gan leelu pateifschanu pelnitohs.

Studsu fehja ne buht newaid no tahrpeem isjirsta, bet krussa to semne fasittusi. Tomehr lauki dauds weetas gan dischani, un kad tag-gadin jauks laizinsch, tad zerrejam, ka wehl itt labbi fanemfrees. Kartupeli scho gadd fimel-figi, bet to auglu mas. J. R.

Teefas fluddinaschanas.

Pee Selgawas pullizes bruhns sirgs kà arri bree-schu spalwas sirgs irr nobohti, kam peederr, lai eefsch 4trahm neddelahm peeteizahs, ja nē tad taps us frohna rehkinumu uhtruppe pahrohti. Selgawā, 23schā September 1824.

Pee Dohbeles pilskunga teefas trihs lauschu firgi
 irr nodohhti, prohti divi gaischi behri (puffi) un
 weens pahiti-melns. Tee, kam peederr, lai lihds
 23schu Oktober schi gadda peeteizahs; lihds to pa-
 schu deenu lai arri pee Dohbeles pilskunga teefas
 Felgawa tas peeteizahs, kam wezza, jau daschu gad-
 du pee Dhsolu muischas Schnickes frohga gulleddama,
 laiwa peederr, ja ne, tad us frohna rehkinumu
 uhtruppe taps pahrdohhti.

* * *
 Jaun-Lestenes mohbere us to zeltu us leelu Behrfti
 maift atradduffi, kurrâ bij eekschâ 2 sitta lauschu
 palstrakki un weeni pellaki swahrki. Schihs leetas
 pee Lestenes pagasta teefas irr nodohhtas, un lai tas,
 kam peederr, eeksch 4trahm nebbelahm pee Lestenes
 pagasta teefas peeteizahs, ja ne, tad taps uhtruppe
 pahrdohhtas. Lestene, imâ Oktober 1824. 3

Us teefas pawehleschanu,
 Friedrich Wagner, pagasta teefas ffrihweris.

* * *
 Kad pee Wergahles un Webbes pagasta teefas
 weens 12 lihds 13 gaddu wezs behrs firgs ar masu
 baltu bleffi, fas us gannekli atrafis, nodohhts tappis.
 Tad tohp scheid sinnamu darrihts, lai tas, kam
 tas suddis buhtu, lihds 31mu Oktober schi gadda
 pee peeminnetas teefas rastohs, fur pehz taisnahm
 apleezinaschanahm un atlihsfinatahm isdohschanahm
 to paschu atdabbuht warrehs, pehz pagahjuscha,

wirsu peerahbita laika tas patz firgs tai pagasta
 lahdei par labbu uhtrupâ pahrdohhts taps.

Wergahlé, 20tâ September 1824. 2

Bruer Janne, pagasta teefas wezzakais.

J. F. Sckrey, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubbinaschanas.

Labbas ahbolinu sehklas, 2 Rubb. fudr. pohdâ,
 un lehzes pehz lohpu ehbinaschanas (Wicken)
 1 Rubb. 50 Kap. fudr. puhra, Lestenes basnijfunga
 muischâ irr dabbujamas. 2

* * *
 No Spirgus muischas, Luffumes firspehlé, tai
 nakti us 18tu September 8 firgi no gannibahm no-
 sagti, prohti: 1) bruhns firgs, 10 gaddu wezs;
 2) bruhna kehwe, 7au gaddu wezza, us kaku rikhes
 weeta balti farri; 3) behrs firgs, wiffas kahjas bal-
 tas, masa balta sime peere, us purna balta, 16
 gaddu wezs; 4) bruhns firgs, balta sime peere,
 9nu gaddu wezs; 5) bruhns firgs bes kahdahm sime-
 meh, tif us labbu puffi farri, 12 gaddu wezs;
 6) dumisch firgs, divi leelas mahrsihnes farrôs,
 8nu gaddu wezs; 7) behra kehwe, masa balta sime
 peere, 6schu gaddu wezza; 8) firgs, wairak balts
 ne schkimmelis, us frustu melna sime pirsta leelu-
 ma, 8nu gaddu wezs.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 6tâ Oktober 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 76½ Kap. Papihru naudas geldeja	1	—	1 Pohds kanepeu	—	—
5 — Papihru naudas	1	32	1 — linnu labbas furtes	2	50
1 jauns Dahlberis	—	—	1 — flitakas furtes	2	—
1 Puhrs rudsu tappe maksahs ar	—	70	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	10	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	60	1 — sweesta	1	70
1 — meeschu = putraimu	1	—	1 muzza filku, preeschu muzza	6	75
1 — ausu	—	45	1 — wihkschnu muzza	7	—
1 — kweeschu = miltu	1	60	1 — farkanas fahls	6	75
1 — bihdeletu rudsu = miltu	1	30	1 — rupjas leddainas fahls	6	25
1 — rupju rudsu = miltu	—	75	1 — rupjas baltas fahls	4	75
1 — sirau	—	80	1 — smalkas fahls	4	50
1 — linnu = sehklas	2	—	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un		
1 — kanepeu = sehklas	1	15	Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmenu	2	50	maxfa.		

S i z u d r u c k e n e r l a u b t .

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor, No. 438.